

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum sit duratura vsque ad finem mundi, an debeat alia lex succedere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

gratiam, qua amittitur per peccatum, & ideo nō est
similis ratio de utriusque.

ARTICVLVS IIII.

Primum lex noua sit duratura usque ad finem mundi.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, q lex
noua non sit duratura usque ad finem mun-
di. Quia ut Apost. dicit 1. ad Cor. 13. Cum uene-
rit quod perfectum est, euacuabitur quod ex parte
est; sed lex noua ex parte est. dicit. n. Apostolus ibidē:
Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus. ergo
lex noua euacuanda est, alio perfectiori statu suc-
cedente.

¶ 2 Præ. Dominus Io. 16. promisit discipulis suis in
aduentu Spiritus sancti paracliti cognitionē omnis
ueritatis: sed nondum Ecclesia omnem ueritatem
cognoscit in statu noui testamenti. ergo expectandus
est alius status, in quo p Spiritum sanctū omnis ueri-
tas manifestetur.

¶ 3 Præ. Sicut pater est alius a filio, & filius a patre,
ita Spiritus sanctus a parte & filio: sed fuit quidam sta-
tus conueniens personæ patris. s. status ueteris legis,
in quo homines generationi intendebant: similiter
est est alius status conueniens personæ filii. s. status no-
uæ legis, in quo clerici intendentes sapientiæ, q̄ ap-
pripriari Filio, principantur. ergo erit status tertius Spi-
ritus sancti, in quo spirituales uiri principabuntur.

¶ 4 Præ. Dñs dicit Mat. 24. Prædicabitur hoc Euan-
gelium regni in uniuerso orbe, & tunc ueniet consum-
matio: sed Euāgelium Christi iam diu est p̄dicatum in
uniuerso orbe, nec tñ adhuc uenit cōsummatio. ergo
Euāgelium Christi nō est Euāgelium regni, sed fu-
turū est aliud Euāgelium Spiritus sancti, quasi alia lex.

SED CONTRA est, qd Dominus dicit Mat. 24. Di-
co uobis, quia non præteribit generatio hæc, donec
omnia fiant, quod * Chryl. exponit de generatione
fidelium Christi. ergo status fidelium Christi mane-
bit usque ad consummationem sæculi.

RESPON. Dicendum, q status mundi uariari pōt
dupliciter. Vno modo, secundum diuersitatem legis
& sic huic statui nouæ legis nullus alius status suc-
cedet. Successit enim status nouæ legis statui uete-
ris legis tanquam perfectior imperfectiori, nullus
autem status præsentis uitæ potest esse perfectior,
quam status nouæ legis. Nihil enim pōt esse propin-
quius fini ultimo, quam quod immediate in. finem
ultimum introducit, hoc autem facit noua lex. unde
Apost. dicit ad Hebr. 10. Habentes itaque, fratres, fidu-
ciam in introitu sanctorum in sanguine Christi, quā
initiauit nobis uiam nouam, accedamus ad eū. Vñ
non pōt esse aliquis perfectior status p̄sentis uitæ, q̄
status nouæ legis, quia tanto est unumquodque per-
fectius, quanto est ultimo fini ppinquius. Alio mō
status hominum uariari potest, ppinquius. Alio mō
status diuersimode se habent ad eandem legem uel
perfectius, uel minus perfecte: & sic status ueteris le-
gis frequenter fuit mutatus, cum q̄nque leges opti-
me custodirentur, quandoq̄ autem omnino præter-
mitterentur. Sic etiam & status nouæ legis diuersifi-
catur secundum diuersa loca, & tpa, & personas, in-
quantum gratia Spiritus sancti perfectius, uel minus
perfecte ab aliquib. hētur. Non est tamen expectan-
dum, q sit aliquis status futurus, in quo p̄fectius gra-
tia Spiritus sancti habeatur, q̄ hæctenus habita fuerit,
& maxime ab Apostolis qui primitias Spiritus acce-
perunt, id est, & tempore prius, & ceteris abundantius
ut Glo. dicit Rom. 8.

AD PRIMUM ergo dicendum, q sicut * Dion. dicit
in eccl. Hierar. triplex est hominum status. Primus
quidem ueteris legis. Secundus nouæ legis. Tertius
status succedit non in hac uita, sed in futura, s. in pa-
tria. Sed sicut primus status est figuralis, & imperfe-
ctus respectu status Euāgelii: ita hic status est figura-
lis, & imperfectus respectu status patriæ, quo uenien-
te, iste status euacuatur, sicut dicitur 1. ad Cor. 13. Vi-
demus nunc per speculum in enigmate, tunc autē
facie ad faciem.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut * Aug. di-
cit in lib. contra Faustum, Montanus & Priscilla po-
suerunt, quod promissio Domini de Spiritu sancto
dando non fuit completa in Apostolis, sed in eis. Et
similiter Manichei posuerunt, q fuit completa in
Manichæo, quem dicebant esse Spiritū paraclitum:
& iō utriq; non recipiebant actus Apostolorum, in
quibus manifeste ostenditur, q illa promissio fuit
in Apostolis completa, sicut Dominus iteratō eis
promisit, Act. 1. Baptizabimini in Spiritu sancto non
post multos hos dies; quod impletum legitur Act.
2. Sed istæ uarietates excluduntur per hoc, quod d̄
Io. 7. Nondum erat Spiritus datus; quia nondum Ie-
sus erat glorificatus. Ex quo datur intelligi, q statim
glorificato Christo in resurrectione, & ascensione
fuit Spiritus sanctus datus. Et per hoc etiam excludit-
ur quorumcunque uanitas, qui dicerent esse expec-
tandum aliud tempus, s. Spiritus sancti. Docuit autē
C Spiritus sanctus Apostolos omnē ueritatem de his,
quæ pertinent ad necessitatem salutis, scilicet, de cre-
dendis, & de agendis, non tamen docuit eos de om-
nibus futuris euentibus; hoc. n. ad eos nō pertinebat,
s. m illud Act. 1. Non est uestrum nosse tempora, uel
momenta, quæ Pater posuit in potestate sua.

AD TERTIVM dicendum, quod lex uetus non
solum fuit Patris, sed etiam Filii, quia Christus in ue-
teri lege figurabatur. Vnde Dominus dicit Ioan. 5.
Si crederetis Moysi, crederetis forsitan & mihi; de
me enim ille scripsit. Similiter etiam lex noua nō so-
lum est Christi, sed etiam Spiritus sancti, secundum
illud, Rom. octauo. Lex spiritus uitæ in Christo Ie-
su &c. unde non est expectanda alia lex quæ sit Spi-
ritus sancti.

AD QVARTVM dicendum, q cum Christus statim
in principio Euāgelicæ prædicationis dixerit. Ap-
propinquauit regnum celorum, stultissimum est
dicere, quod Euāgelium Christi non sit Euan-
gelium regni. Sed prædicatio Euāgelii Christi po-
test intelligi dupliciter. Vno modo quantum ad diuul-
gationem notitiæ Christi: & sic prædicatum fuit
Euāgelium in uniuerso orbe, etiam tempore Apo-
stolorum, ut Chryl. dicit. Et secundum hoc qd addi-
tur. Et tunc erit consummatio: intelligitur hoc de
destructione Hierusalem, de qua tunc ad literam lo-
quebatur. Alio modo pōt intelligi prædicatio Euan-
gelii in uniuerso orbe cum pleno effectu ita. s. q in
qualibet gente fundetur ecclesia, & ita, sicut dicit *
Aug. in epistola ad Eufich. nondum est prædicatum
Euāgelium in uniuerso orbe, sed hoc factō ueniet
consummatio mundi.

QVAESTIO CVII.

*De comparatione legis nouæ ad uete-
rem, in quatuor articulos diuisa.*

DEINDE considerandum
est de cōparatione legis
nouæ ad legem ueterē.
Prima Secundæ S. Thomæ.

*Super quæst. censu-
mam septimam & oct-
uagesimam octauam.*

IN q. 107. & 108. ni-
hil scribendum oc-
currit, nisi ut mandes
eas memorie, ut intel-
ligas Euāgelii legē,
& reddere iustias ratio-
nē Christianæ legis.
HH Et.

Cap. 5. eccl-
Hier. par. 1.

li. 9. de hæ-
resib. ad Qd
uult Deū. c.
26. to. 6. ib.
19. c. 6. Fau-
c. 3. & d. uti
lit. c. edeō
rum. c. 3.

Est epist. 78.
pari an. me.
& epist. 80. a
me. to. 2.